

საქართველოს სახელმწიფო საგარეო ვალი

ნოდარ ხადური

ვალის კლასიფიკაცია

ქვეყნის საგარეო დავალიანება:

• სახელმწიფოს საგარეო ვალი;

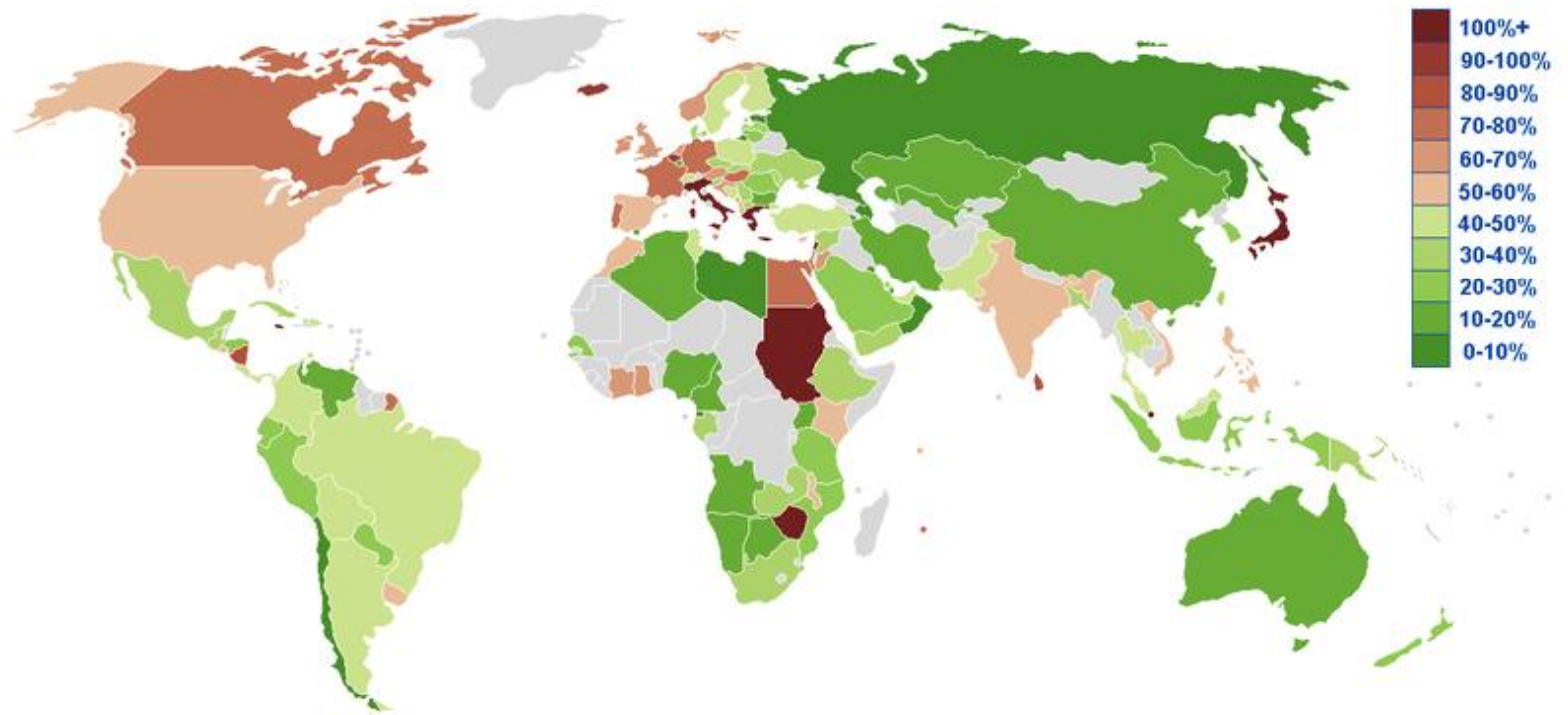
• ბანკებისა და კომერციული
ფირმების საგარეო ვალი;

სახელმწიფო ვალი

– სახელმწიფო საგარეო ვალი;

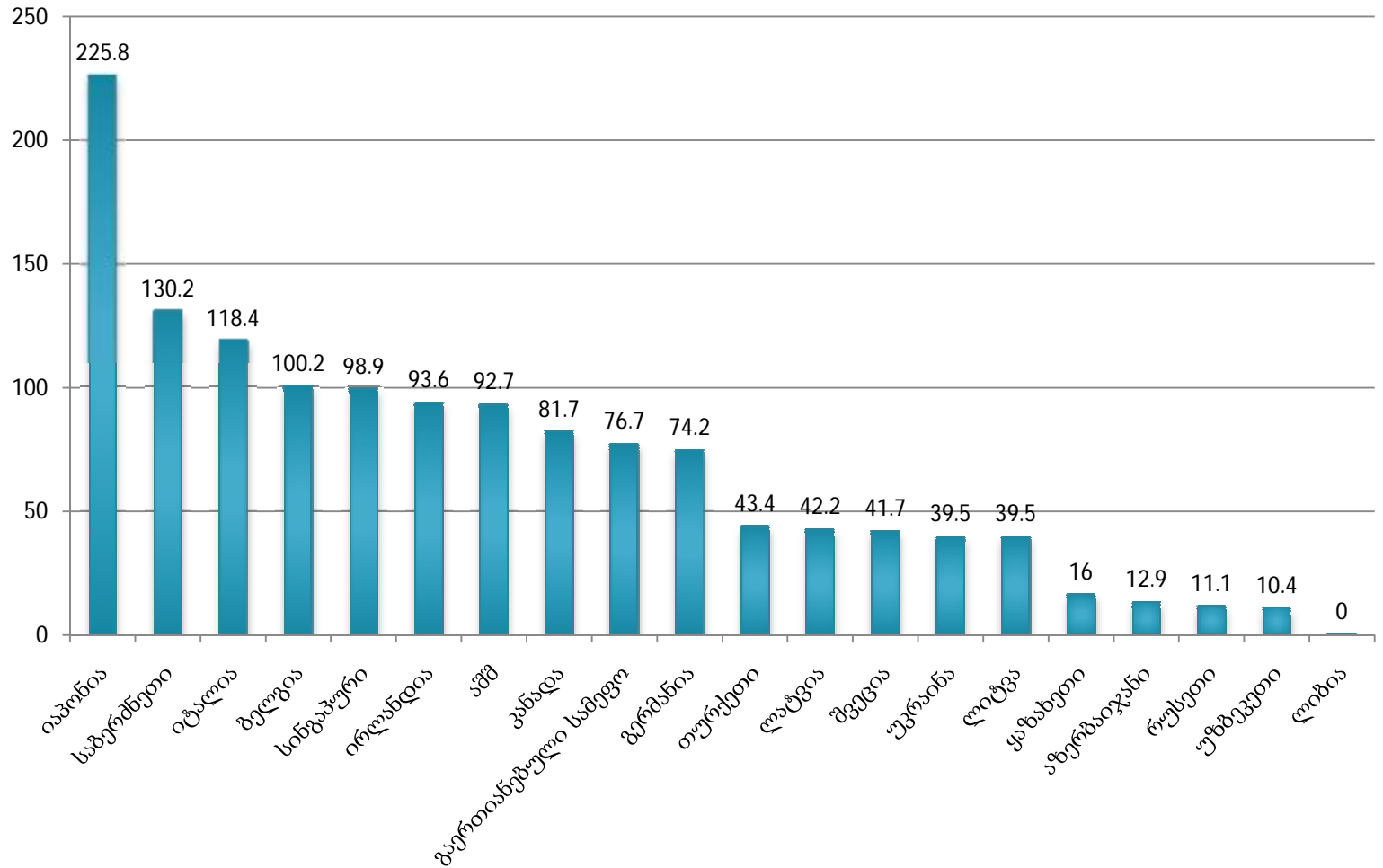
– სახელმწიფო საშინაო ვალი;

სახელმწიფო ვალის წილი მშპ-სთან

წყარო: საერთაშორისო სავალუტო ფონდი, www.imf.org

სახელმწიფო ვალის წილი მშპ-სთან

წყარო: საერთაშორისო სავალუტო ფონდი, www.imf.org

საგარეო ვალის წარმოქმნის წყაროები

- სახელმწიფო ბიუჯეტის დეფიციტი;
- საქართველოს ტერიტორიაზე დაკარგული ტვირთების ღირებულება (მაგალითად, სომხეთი);
- საქართველოში მოხმარებული ბუნებრივი აირის ღირებულება;
- ე.წ. "სასაქონლო კრედიტი" (ჩინეთი, თურქეთი, იაპონია);
- სახელმწიფო გარანტიით აღებული სესხები.

ყოფილი სსრკ ვალები

- საგარეო ვალების მომსახურებაზე (ისევე როგორც აქტივების მიღებაზე) საქართველომ უარი თქვა, ე.წ. “ნულოვანი ხელშეკრულებით”, რომელსაც საქართველოს პარლამენტმა 2001 წელს გაუკეთა რატიფიკაცია;

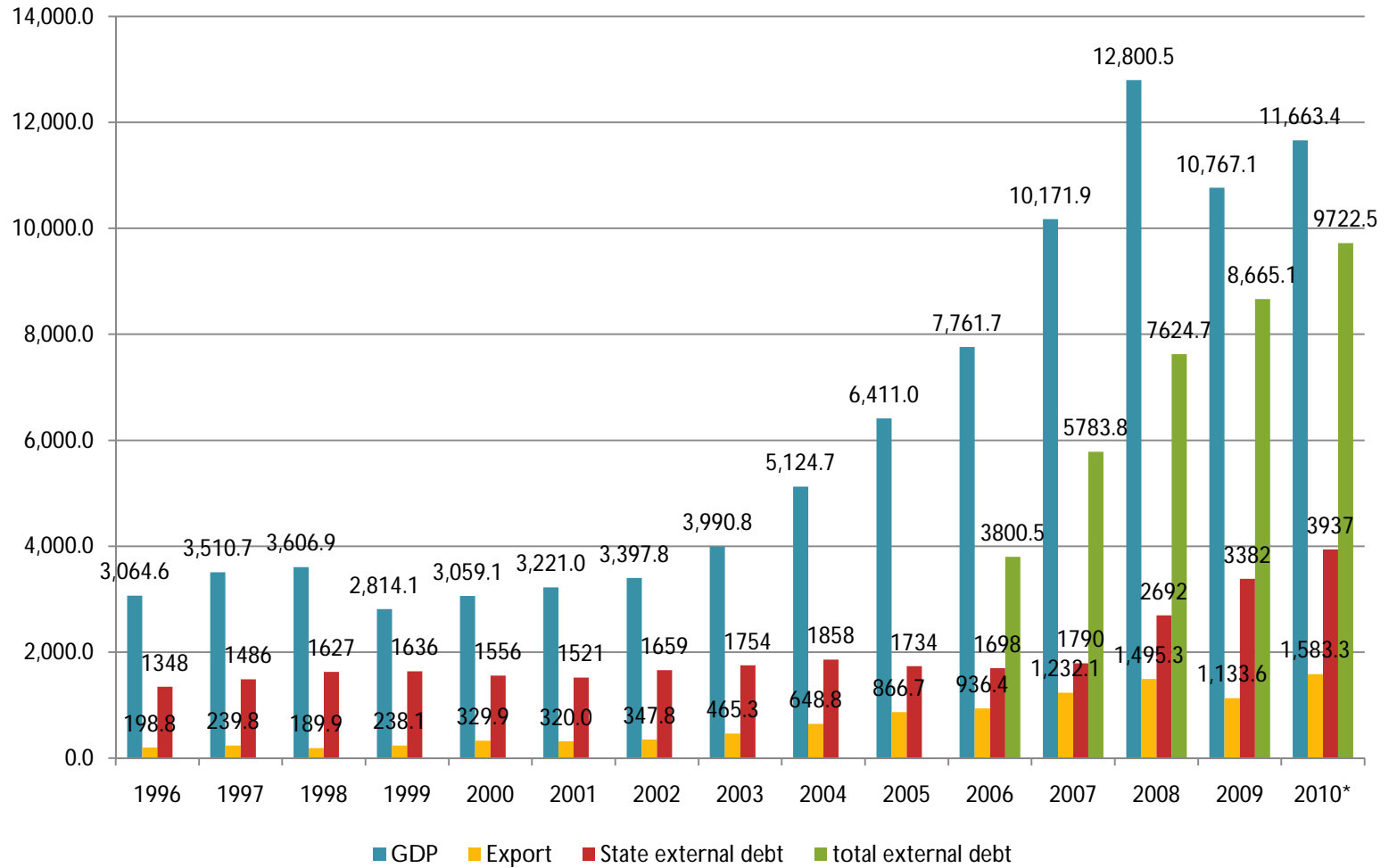
ყოფილი სსრკ ვალები

- საქართველოს მოქალაქეთა ყოფილი სსრკ შემნახველ ბანკში განთავსებული ანაბრები, რომელებიც აღიარებულია საქართველოს სახელმწიფო საშინაო ვალში;
- ყოფილი კოოპერატიული ბინათმშენებლობის დავალიანება;

სახელმწიფო შიდა ვალი

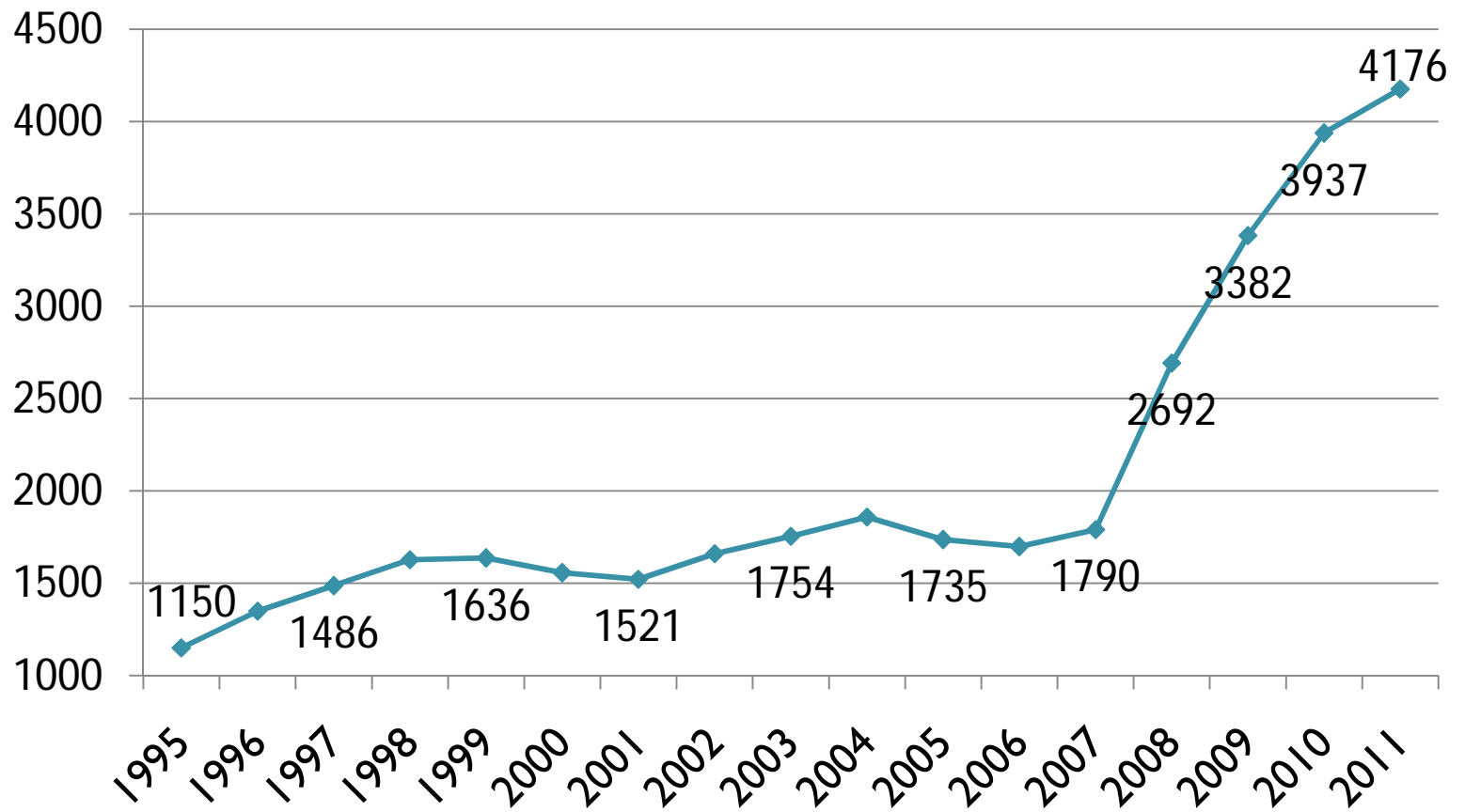
- ყოფილი სსრკ შემნახველი ბანკის მეანაბრეთა ანაბრები 1997 წელს გადაანგარიშდა ძალიან საინტერესო კურსით (პირველი ათასი მანეთი 10 ლარზე, ხოლო ყოველ დანარჩენ ათას მანეთზე 20 თეთრი).
- საქართველოს სახელმწიფო საშინაო ვალი 2010 წლის ბოლოსათვის შეადგენდა 1,8 მლრდ. ლარს;
- საიდანაც დაახლოებით 600 მლნ. ლარი მოკლევადიანი ფასიანი ქაღალდებით (ძირითადად სახაზინო ვალდებულებებით) იყო მობილიზებული;
- 560 მლნ. ლარი გრძელვადიანი ფასიანი ქაღალდებით;
- 670 მლნ. ლარზე მეტი სხვა კრედიტორული დავალიანებაა.

საქართველოს საგარეო ვალის დინამიკა

საქართველოს სახელმწიფო საგარეო ვალი

მლნ დოლარი

საგარეო ვალის ზრდა 2008–11 წლებში

- ევროობლიგაციების ემისია 2008 წლის გაზაფხულზე 500 მლნ. აშშ დოლარის მოცულობით;
- 2008 წლის 22 ოქტომბერს ბრიუსელში დონორთა კონფერენციამ, მიიღო გადაწყვეტილება, საქართველოსათვის დახმარების სახით 4,5 მლრდ. აშშ დოლარის გამოყოფის შესახებ, საიდანაც
 - 2 მლრდ დოლარი გრანტი,
 - 2,5 მლრდ დოლარი კრედიტი.

ევროობლიგაციები

- 2008 წლის აპრილის ბოლოს, ქვეყანა იღებს 500 მლნ დოლარის საგარეო ვალს 7,5% (კუპონის) სარგებლით. ობლიგაციების გადახდის ვადა 2013 წლის 15 აპრილი უნდა ყოფილიყო. (იმავე პერიოდში მსოფლიო ბაზრებზე აშშ სახაზინო ობლიგაციების სარგებელი 2,75% იყო, ანუ რისკიანობის გამო ქართული ობლიგაცია 3-ჯერ მაღალ საპროცენტო განაკვეთს სთავაზობდა კრედიტორებს).

ევროობლიგაციების მეორე ემისია

- 2011 წლის აპრილში საქართველოს მთავრობამ 500 მლნ. აშშ დოლარის მოცულობის 10 წლიანი ობლიგაციების ემისია განახორციელა ;
- საპროცენტო განაკვეთი 6.9%-ის დონეზე დაფიქსირდა.
- მთავრობამ გადაფარა 2008 წლის ევროობლიგაციები 417 მლნ აშშ დოლარის ოდენობით;
- საგარეო ვალი 83 მლნ დოლარით გაიზარდა

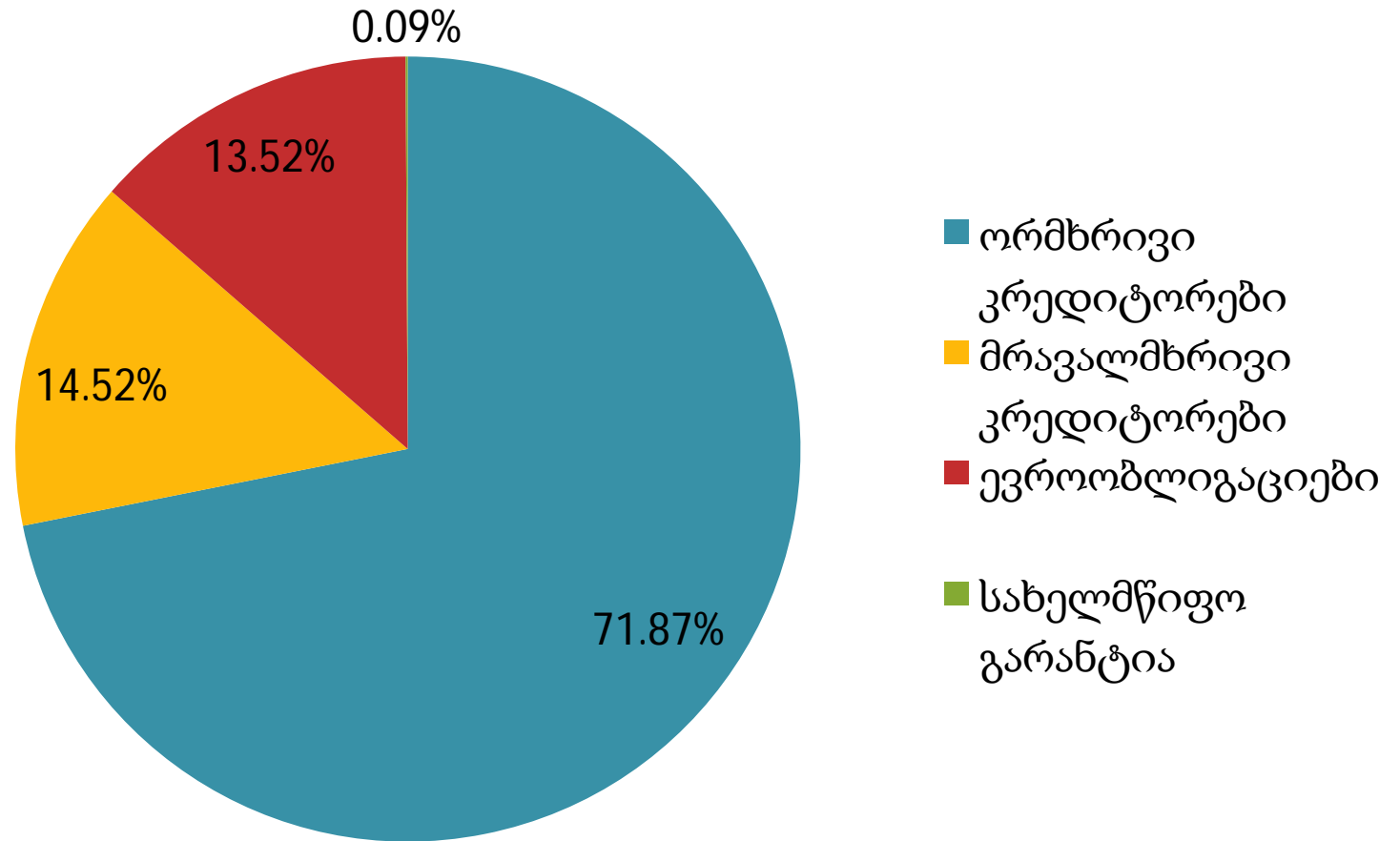
საგარეო ვალის მოცულობა

- (2011 წლის 31 მაისის მდგომარეობით),
- საქართველოს საგარეო ვალი 4,176 მლრდ აშშ დოლარი;

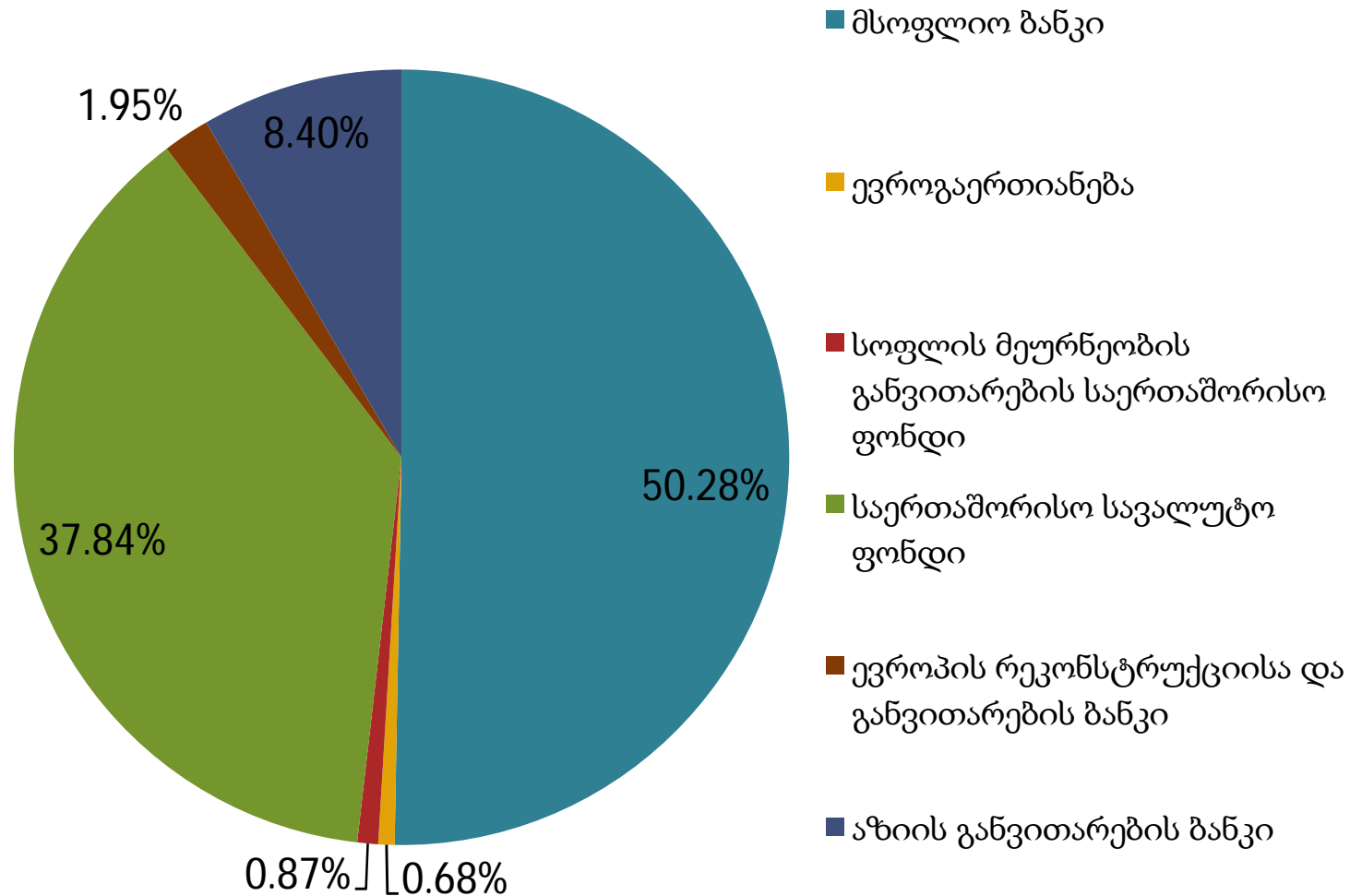
საიდანაც

- 3 მლრდ დოლარი მრავალმხრივ კრედიტორები, მ.შ.
- მსოფლიო ბანკი 1,43 მლრდ დოლარი,
- საერთაშორისო სავალუტო ფონდზე 1,08 მლრდ დოლარი.

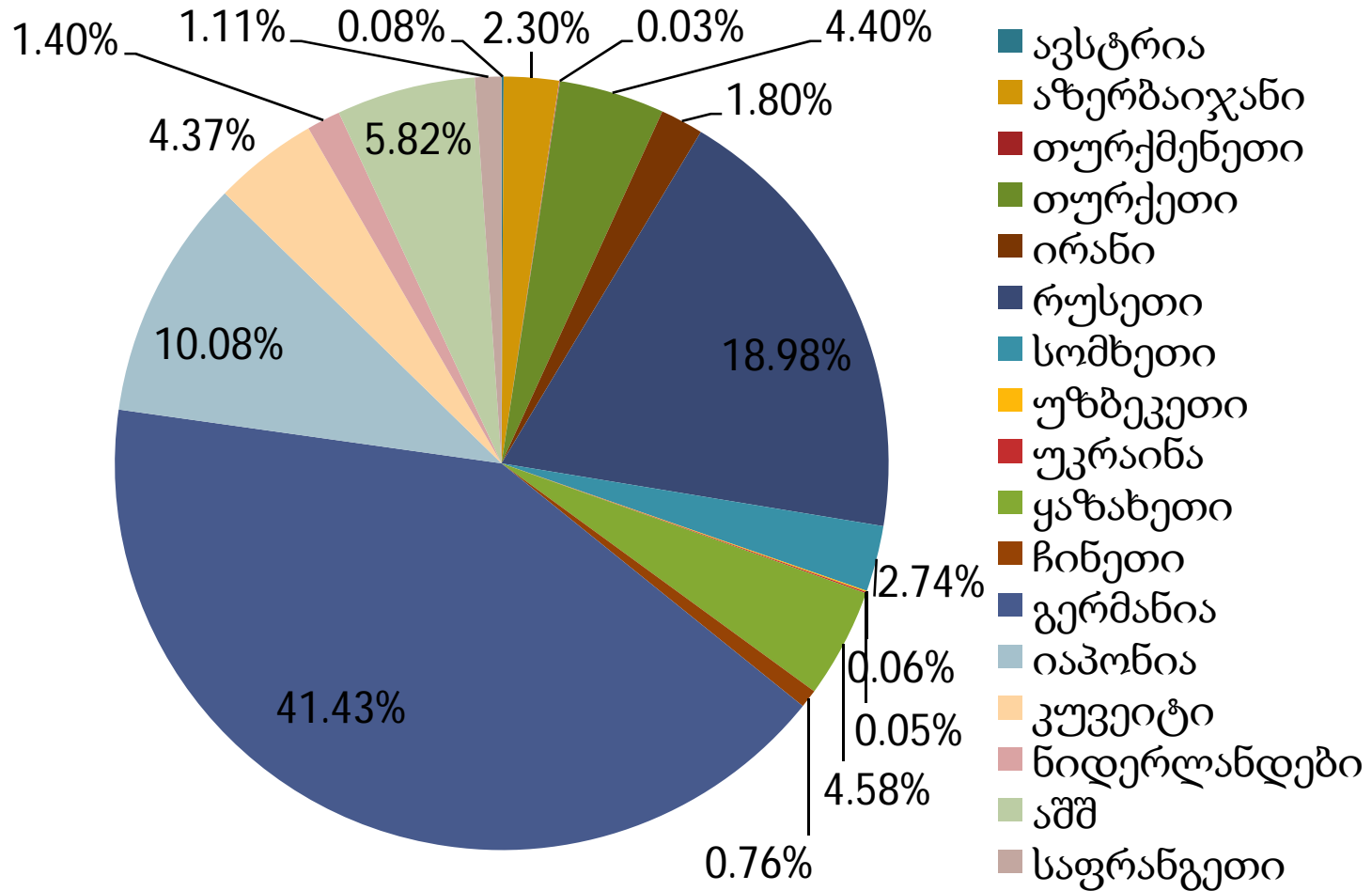
სახელმწიფო საგარეო ვალის სტრუქტურა

მრავალმხრივი დავალიანებების სტრუქტურა

ორმხრივი დავალიანებები

საგარეო ვალი

- საქართველოს ორმხრივი კრედიტორების 606 მლნ აშშ დოლარი მართებს; მათ შორის ყველაზე დიდი კრედიტორი
- გერმანიაა (251 მლნ დოლარი);
- მეორე ადგილზე რუსეთია 115 მლნ. დოლარით.

ცენტრალური ხელისუფლების სავალო ვალდებულებები დაფარვის ვადების, ინსტრუმენტების და რეზიდენტობის მიხედვით (2011 წლის კვარტალი, მლნ. ლარი)

სულ	7625,7
მოკლევადიანი	590,2
გრძელვადიანი	7035,5
საშინაო	1825,1
მოკლევადიანი	590,2
ფასიანი ქაღალდები	590,2
გრძელვადიანი	1234,9
ფასიანი ქაღალდები	560,8
სხვა კრედიტორული დავალიანება	674,1
საგარეო	5800,6
მოკლევადიანი	0,0
გრძელვადიანი	5800,6
ფასიანი ქაღალდები	853,0
სესხები	4947,6

შპს “საქართველოს რკინიგზის” ვალი

- ევროობლიგაციები – 250 მლნ აშშ დოლარი (ემიტირებულია 2010 წლის 22 ივლისს, სარგებელმა 9,875%)
- ბაქო–თბილისი–ყარსის რკინიგზის მშენებლობისათვის
- 2007 წელს აზერბაიჯანის 200 მლნ დოლარის ოდენობის სესხი,
- 2010 წლის იანვარში 100 მლნ დოლარის,
- 2011 წლის მაისში 575 მლნ დოლარი.

ნოდარ ხადური

nodgeo@gmail.com

577 42 04 40